

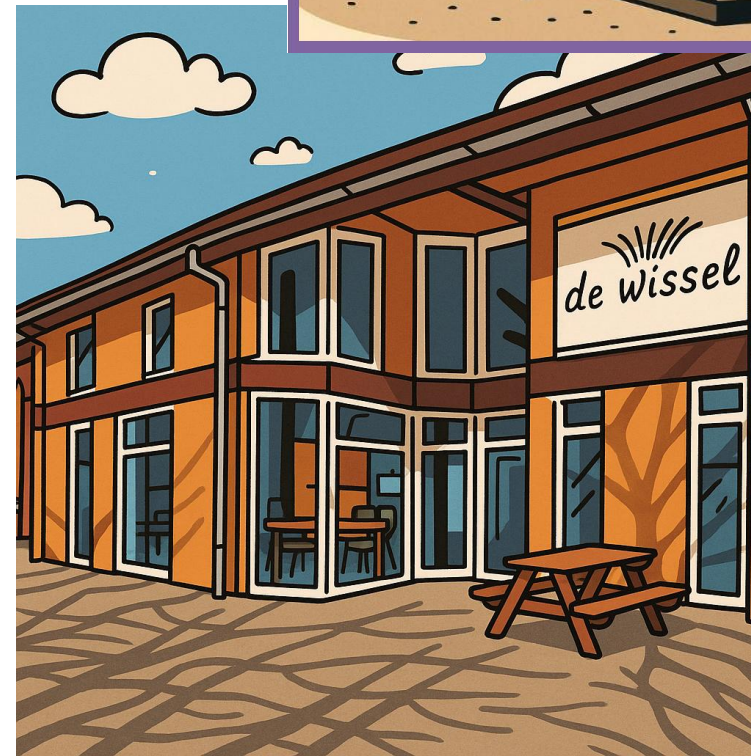

WELKOM

MEER TAAL IN DE KLAS.

EVEN VOORSTELLEN:

**ELLA VAN ESSEN
JORIEN JANSEN**

CHECK IN

Waar wil je antwoord op?

INHOUD:

- Een goede start
- Culturele sensitiviteit
- Nt2 Didactiek
- Nieuwkomers in groep 1 /2
- Nieuwkomers vanaf 6 jaar

DE INTAKE

- Ontwikkeling in de vroege jaren (kruipen, lopen, spreken)
- Eerdere schoolervaring
- Positieve of negatieve schoolervaring?
- Lees- en schrijfvaardigheid in de thuistaal
- Taalvaardigheid in een tweede taal (spreken, lezen, schrijven)
- Rekenvaardigheid
- Geletterdheid van de ouders
- Eventuele gezondheidsbijzonderheden
- Mogelijke traumatische ervaringen

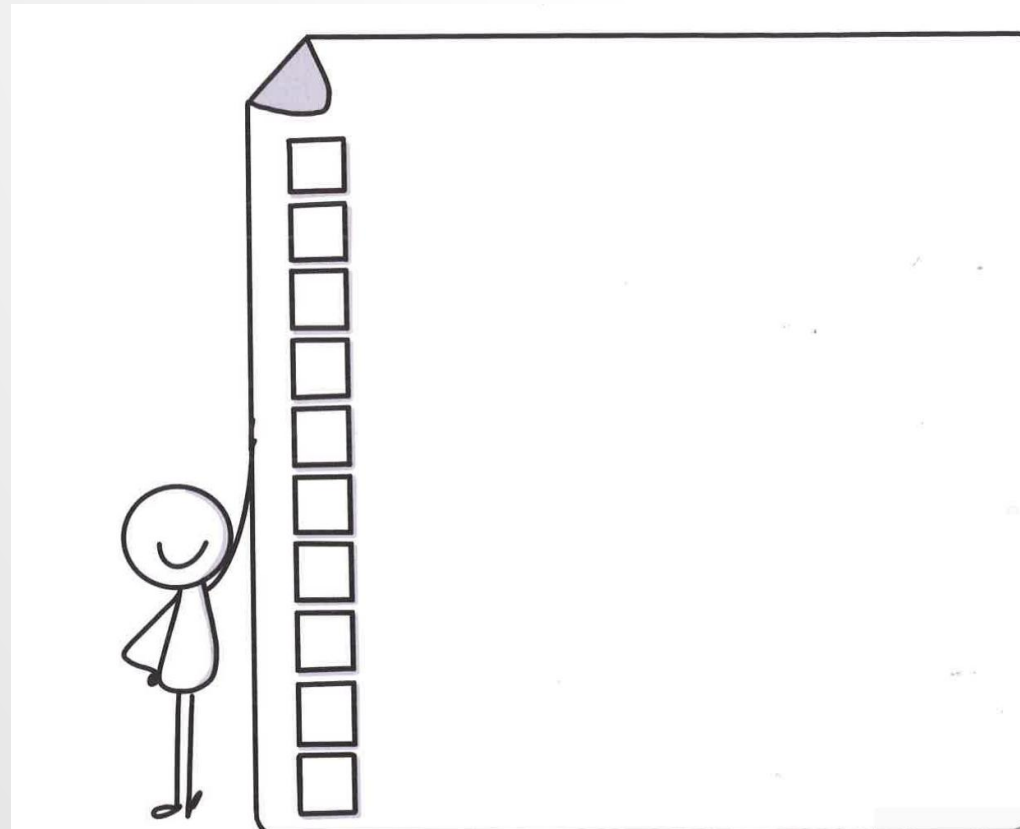
DE NEDERLANDSE TAAL: LOGISCH VOOR NIEUWKOMERS?

NT2 LEERLING OP SCHOOL/IN DE KLAS

WAT IS HELPEND IN DE KLAS/SCHOOL

WAT DOEN JULLIE AL

Start in de klas

- Intake/warme overdracht
- Plaatsing bij leeftijdsgenootjes
- Taalmaatje
- Herkenbare plek
- Visuele ondersteuning/rijke taalomgeving
- Aandacht voor moedertaal
- Non-verbaal communiceren
- Pakket om zelfstandig mee aan de slag te kunnen
- Toetsen / beginsituatie
- Aansluiten bij les/thema's
- Ruimte om te spelen
- Ouders koppelen aan een maatje

CULTURELE SENSITIVITEIT

Bewustwording van eigen culturele bril en die van de ander.

Rekening houden met verschillen in normen, waarden, communicatie, levensvisie, onderwijs.

Voorkomen van miscommunicatie,
vooroordelen herkennen en 'overwinnen'.

Wat kan je **doen**: verdiepen in culturen (waarden, normen,
tradities/feestdagen, bespreken van verschillen (burgerschap), veiligheid
bieden, investeren in relatie leerling/ouders.

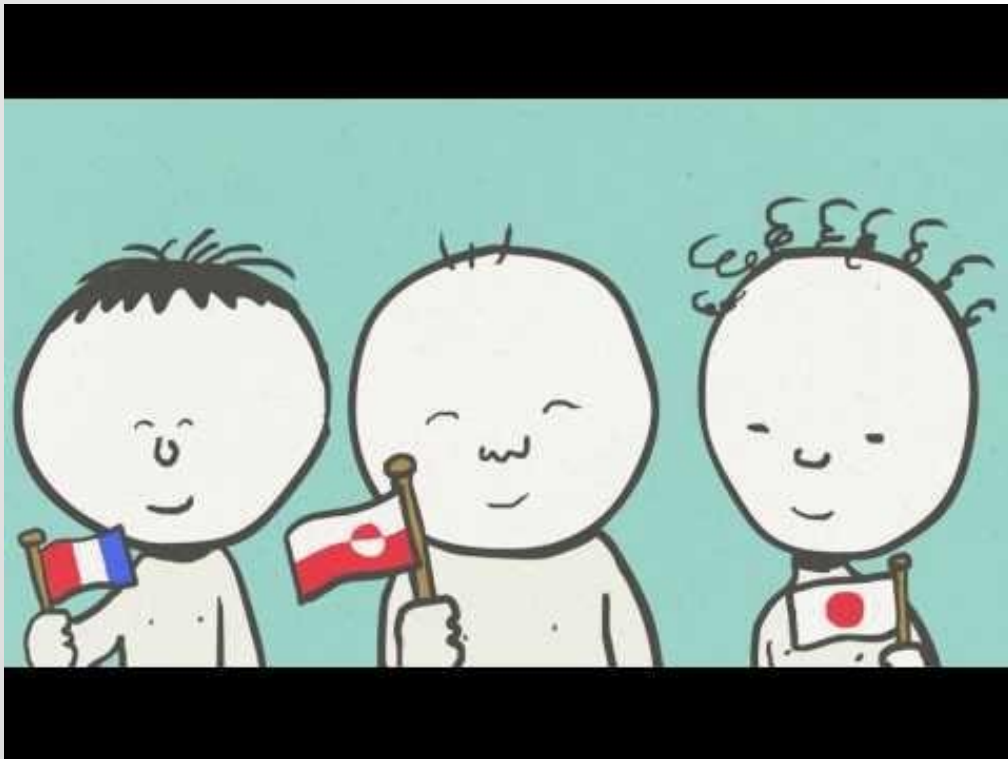

Waarom lastig

Waarom zo lastig? (Anthony-Newman, 2019; Bakker et al., 2013; Bakker, 2016; Bouakaz, 2007; De Mets, 2017; Georgis, Gokiart, Ford & Ali, 2014; Hermans, 2016; Ten Thije, 2020 Van Maele & Poeze, 2018.)

Taal factoren	Cultuur factoren	Houdings factoren	Praktische factoren	Sociaal-Economische factoren	Politieke factoren
Ontbreken van gemeenschappelijke taal	Verschillen in normen, waarden, religies en tradities	Negatieve percepties van de competenties van ouders	Fysieke afstand tussen school en thuis	Inkomen	Beleid (diversiteit en meertaligheid)
Het hanteren van slechts één taal op school	Verschillen in schoolsystemen	Verschillende verwachtingen en behoeften	Andere zorgen en verplichtingen	Opleiding	Visie op inclusief onderwijs
Omgaan met verschillende thuishalen	Verschillen in de rol van ouders en leraren	Onduidelijke communicatie	Digitale vaardigheden	Mogelijkheden om ondersteuning te bieden	Internationale competenties
Onvoldoende vertaalmogelijkheden/tolken		Ongemak vanwege culturele en taalkundige verschillen		Groepen	Financiëring oudersbetrokkenheid/tolken/sleutelfiguren/taalcursussen
Onvoldoende vertaalmogelijkheden		Ongemak vanwege culturele en taalkundige verschillen		Groepen	Financiering ouderbetrokkenheid/tolken/brugfiguren/taalcursussen

Zo leert een kind zijn thuistaal

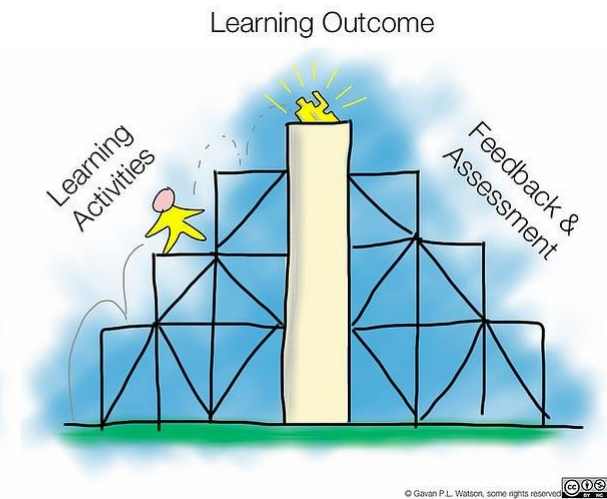
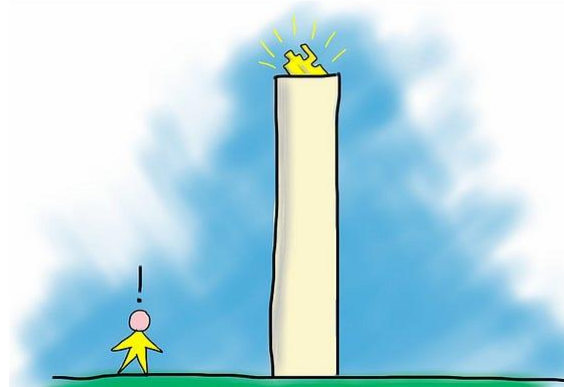
CHILD DIRECTED SPEECH

- Langzamer tempo & duidelijke articulatie
- Hogere stem en variatie in intonatie
- Eenvoudige woorden en korte zinnen
- Herhaling en uitbreiding
- Gebruik van gebaren en mimiek
- Responsief & interactief

BASISVOORWAARDEN

- **Veel taalaanbod:** rijke, begrijpelijke taal in de klas
- **Visuele ondersteuning:** beelden, gebaren en context
- **Interactief leren:** veel praten en samenwerken
- **Intentionele woordenschatinstructie:** bewust woorden aanleren
- **Taalsteun (scaffolding):** hulp die stap voor stap wordt afgebouwd

*“Een nieuwkomer zit eigenlijk in twee lessen tegelijk: hij moet én de inhoud leren én de taal.
Wij moeten die tweede les zichtbaar maken.”*

NT2-DIDACTIEK

“NT2-didactiek betekent eigenlijk: lesgeven op een manier waarbij je er rekening mee houdt dat leerlingen de instructietaal nog aan het leren zijn.”

J. Coenen: van receptief naar productief in vijf stappen

G. Neuner: ABCD-model; begrijpen, oefenen, toepassen

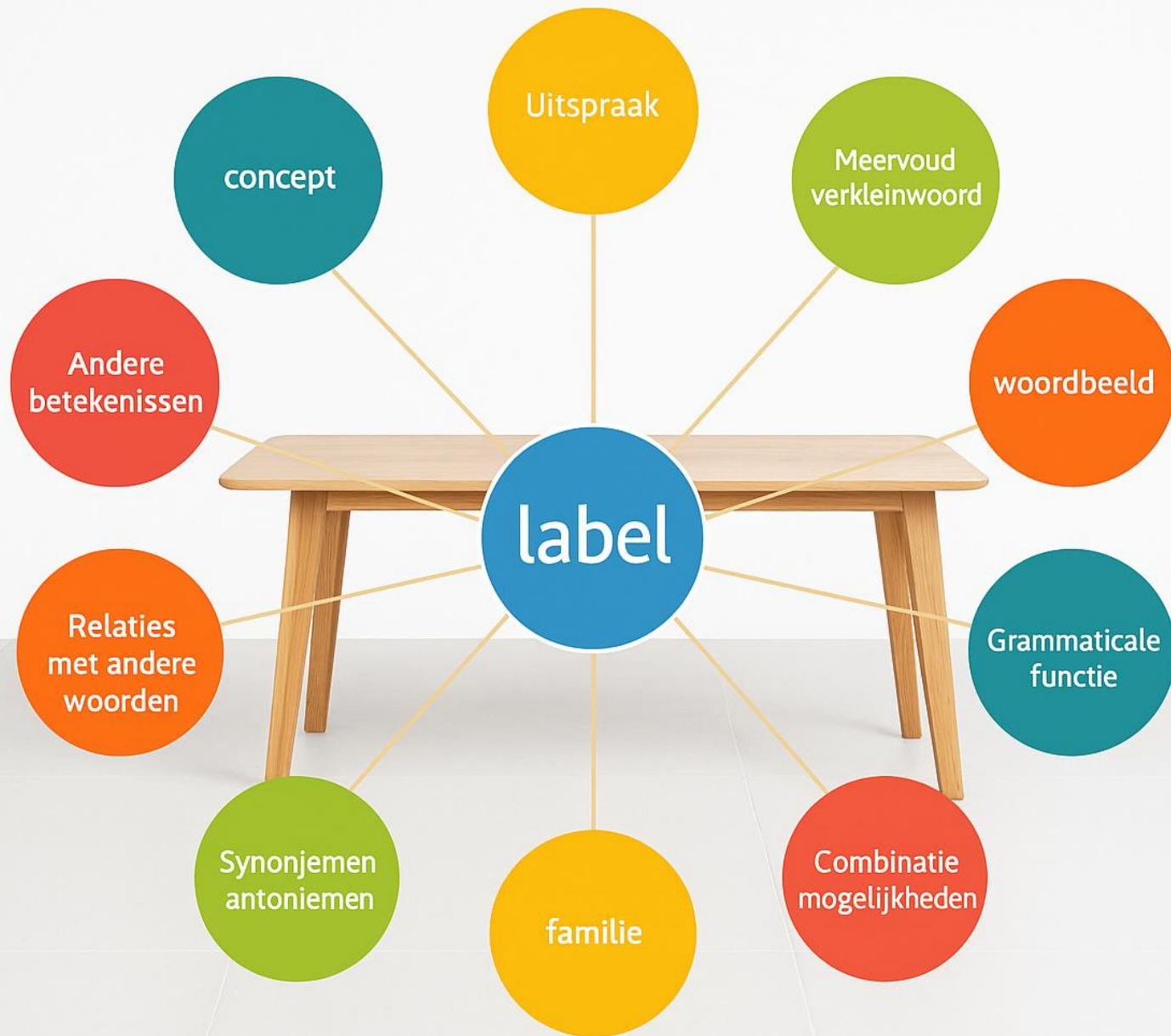
Incidenteel vs intentioneel

Incidenteel woorden leren

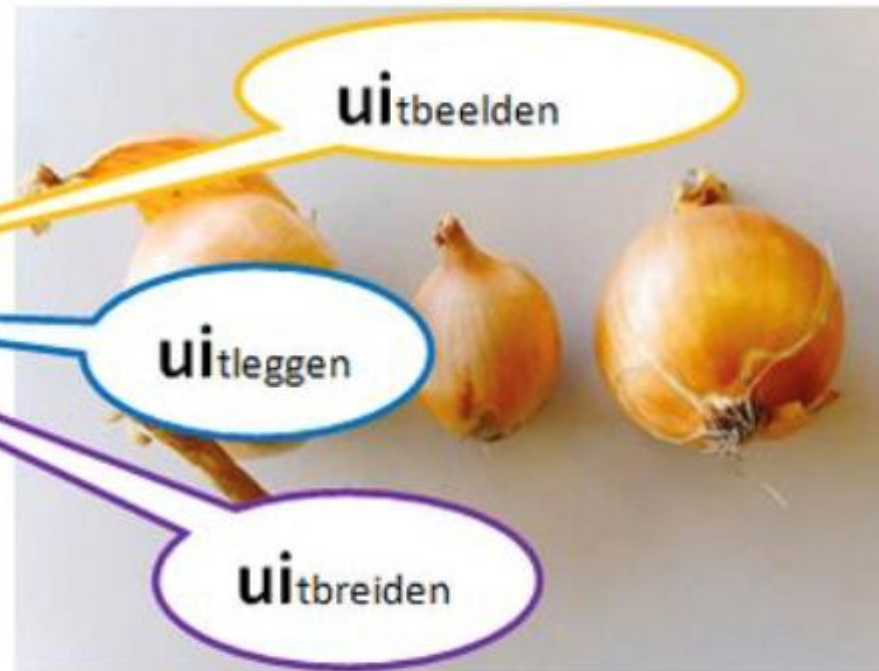
- meestal buiten de les
- impliciet
- door oppikken
- lezen, voorlezen
- afhankelijk van de omgeving

Intentioneel woorden leren

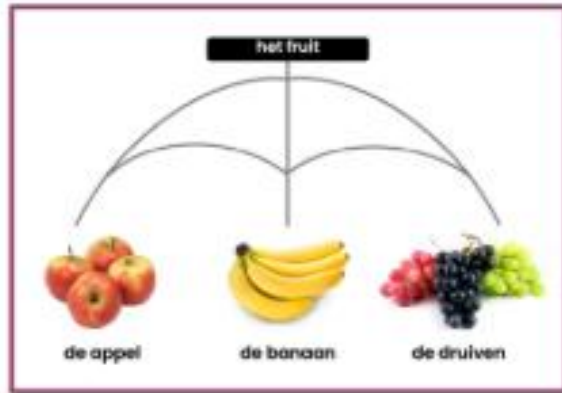
- bedacht - bewust
- expliciete instructie
- herhaling
- effectieve NT2-didactiek door docent (viertakt)

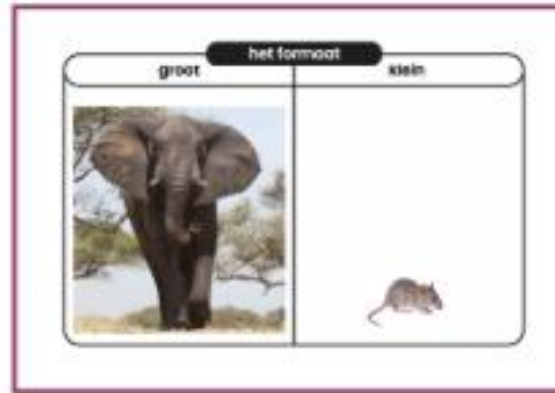
Het viertaktmodel

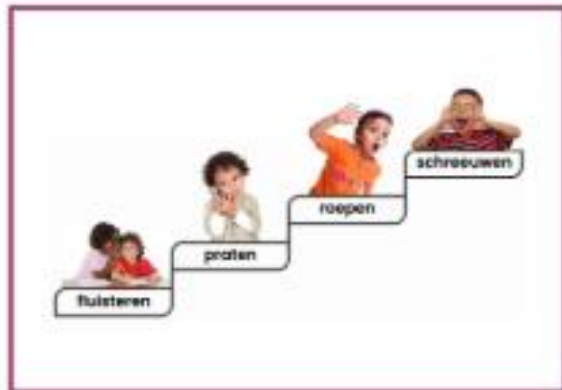
(Bron: Verhallen en Verhallen 1994)

woordparachute

woordkast

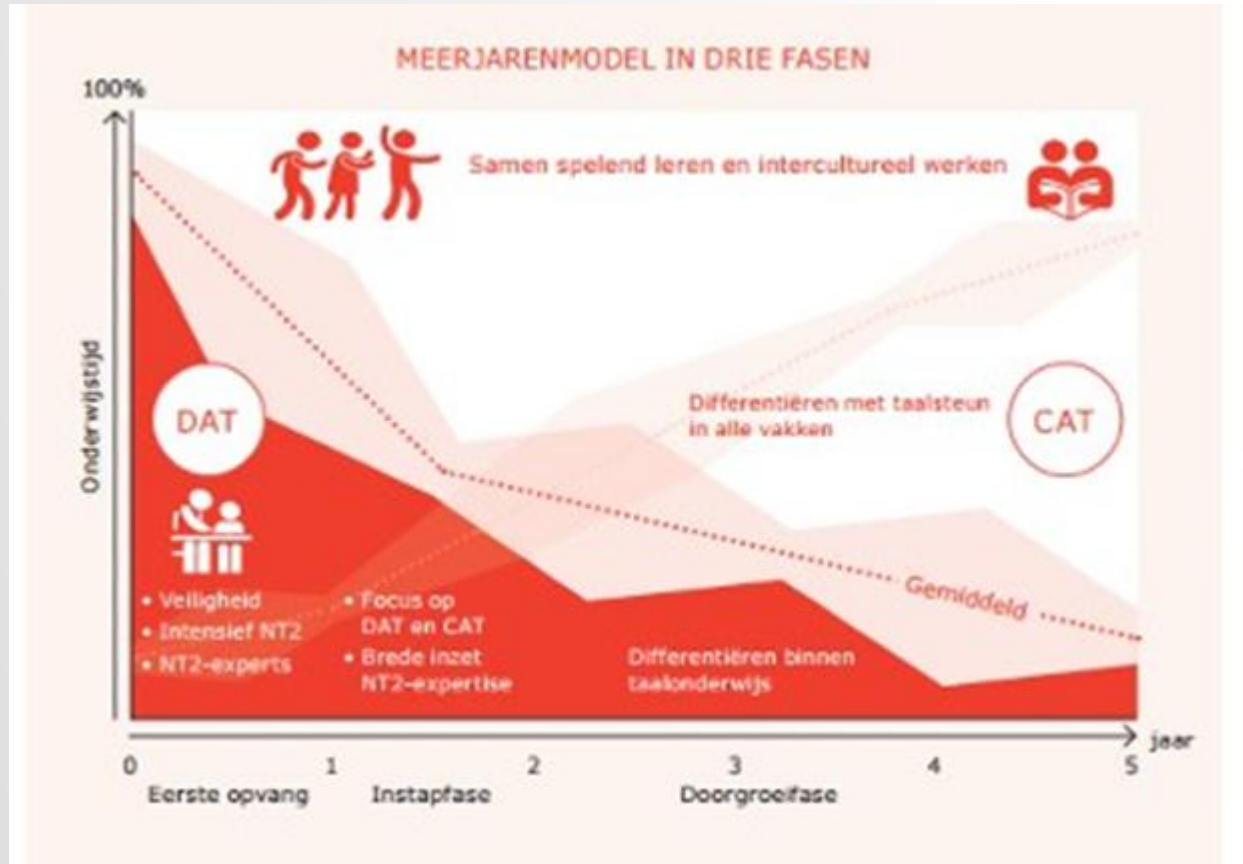

woordtrap

woordspin

DAT en CAT

DAT

Dagelijkse algemene taal

- dagelijkse gebruikstaal
- direct, over hier en nu
- concreet

CAT

Cognitieve abstracte taal

- taal van de school
- indirect, over daar en toen en straks
- gedachteconstructies

LogGroep 4-5

Schooltaalwoorden

- Schooltaalwoordenschat
- Koppelen aan begrijpend lezen of zaakvaklessen
- Abstracte woorden en begrippen die moeilijker in een plaatje zijn te vatten
- Korte duidelijke uitleg
- Verschillende herhalingsactiviteiten voor verdieping

Bewustzijn van taalspecifieke verschillen

- Verschillen in taal (zinsbouw, woordenschat, schrift, klanken)
- Ook overeenkomsten benutten voor leren
- Inzicht hierin helpt bij gerichte begeleiding

“Taalverschillen beïnvloeden hoe een kind Nederlands leert.”

MEERTALIGHEID

“Waardering voor de thuistaal van leerlingen is een erkenning van identiteit en cultuur. Hun thuistaal doet ertoe in de klas en de leraar is daarin geïnteresseerd.”

Inge Jansen

Anderstalige leerlingen hebben GEEN taalachterstand!
Het blijven spreken en ontwikkelen van de thuistaal zorgt voor een goede basis.

WOA | werkplaats
onderwijsonderzoek
amsterdam

RUTU
Foundation
TAALVRIJENDELIJKE SCHOOL

Meertaligheid

MEERTALIGHEID

HANDIGE TIPS

- Inventariseer de taalachtergrond
- Meertaligheid is een kracht: benut de taalachtergrond van leerlingen
- Stimuleer en laat toe; functioneel
- Maak talen zichtbaar en betrek leerlingen en ouders

Nieuwkomers in groep 1/2

- Vergaar kennis over taalontwikkeling en anderstalige kleuters
- Creëer een veilig klimaat
- Creëer een rijke taalomgeving met goed gekozen rijke thema's/context
- Woordenschat: BAK-lijst als hulpmiddel en lijst schooltaalwoorden (Lowan schooltaal)
- Doelen stellen: beginsituatie vaststellen
ontwikkeldoelen vaststellen
onderwijsaanbod bepalen en uitvoeren
ontwikkeling volgen
doelen evalueren en bijstellen

Nieuwkomers vanaf 6 jaar

- Beginsituatie vaststellen
- Doelen stellen en aanbod bepalen voor ongeveer 10 a 13 weken; Lowan Leerlijnen
- Bepalen waar je kunt versnellen; sprongen door leerstof
- Monitoren en evalueren

Bepalen van de beginsituatie

- Gegevens intake
- Eventueel overdracht vanuit vorige onderwijssituatie
- Toetsen:
 - Woordenschat:
 - Lezen: Toets Taal en Teken
 - Begrijpend lezen: - of overdracht vorige onderwijssituatie
 - Spelling: - of PI-dictee
 - Rekenen: Kampioen in rekenen; NT2 instaptoets

De leerling observeren in de eerste weken

De leerling ...

 Voorwaardelijke
doelen

- ... begrijpt dat er een relatie tussen geschreven en gesproken taal bestaat in de thuistaal en/of Nederlands
- ... kan laten zien dat Nederlandstalige boeken worden gelezen van voor naar achter, bladzijden van boven naar beneden en regels van links naar rechts

Werken met doelen

Leerlijnen

LOWAN primair onderwijs

Interessante websites

- www.lowan.nl
- www.watenhoe-nt2.nl
- www.lesmateriaalvoornieuwkomers.nl
- www.rezulto.nl
- www.taaldoetmeer.nl
- www.moedint2.nl
- www.meertaligheidentaalstoornissenvu.weebly.com
- [handreiking-ruimte-voor-nieuwe-talenten \(poraad.nl\)](http://handreiking-ruimte-voor-nieuwe-talenten.poraad.nl)

MEERTALIGE COMMUNICATIE

<https://meertaligheid.be/materiaal/je-spreekt-thuis-verschillende-talen-dat-is-goed-voor-je-kind>

<https://uitgeverijpica.nl/titels/verwacht/met-plezier-naar-school-pica>

<https://www.ru.nl/cls/our-research/research-groups/cognitive-developmental-aspects-multilingualism/2in1-project-nl/meertaligheid-beeld/?fbclid=IwAR3ax9y5WaLrmiM55RrqBjbTJsb8VBxLEgKdXUptYSDZYIH-8Cb4GrZ2xNA>

CHECK OUT

- Noem 1 eye-opener wat je meeneemt van vandaag.